

SISÄISEN TARKASTUKSEN YHTEENVETORAPORTTI 2024

1 Sisäisen tarkastuksen tarkoitus ja tehtävät

Julkisen toiminnan luotettavuuden edellytyksenä on riittävä valvonta. Valvonnan avulla pyritään saamaan kohtuullinen varmuus siitä, että toiminta on järjestetty lakien ja päätösten mukaisesti ja toiminnalle asetetut tavoitteet saavutetaan. Hyvin toimiva sisäinen valvonta ja riskienhallinta lisäävät toiminnan sekä varainkäytön luotettavuutta ja siten ylläpitävät julkisten palveluiden ja niiden rahoituksen hyväksyttävyyttä.

Sisäinen valvonta on kaupungin omaa valvontaa ja toiminnan itsearviointia, jonka tavoitteena on toiminnan jatkuva parantaminen. Vastuu riittävän sisäisen valvonnan järjestämisestä on ylimmällä johdolla, jonka tulee valvontavastuun toteuttamiseksi hankkia ajantasainen tieto olennaisten asioiden tilanteesta.

Sisäinen tarkastus on osa sisäistä valvontaa ja sen keskeisenä tehtävänä on tuottaa johdolle riippumatonta ja objektiivista arviointitietoa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuudesta ja riittävydestä tarkastamalla kaupunkikonsernin toimintoja ja prosesseja sekä valvontajärjestelmiä hyväksytyn tarkastussuunnitelman mukaisesti. Näin sisäinen tarkastus tukee kaupunginhallituksen ja konsernijohton kuntalakiin perustuvaa valvontavelvollisuuden toteuttamista. Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on myös tukea hyvän johtamis- ja hallintotavan toteutumista ja esittää suosituksia sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämiseksi. Tukirooli tarkoittaa esimerkiksi neuvonantoa ja kouluttamista riskeihin ja valvontatoimenpiteisiin liittyen, sisäisen valvonnan asiantuntijana työryhmiin osallistumista ja väärinkäytöstausten selvittämistä.

2 Sisäisen tarkastuksen järjestäminen ja resurssi

Sisäistä tarkastusta ohjaa kaupunginhallituksen hyväksymä toimintaohje, joka määrittelee sisäisen tarkastuksen tarkoituksen, tehtävät, aseman ja vastuut. Sisäinen tarkastus toimii kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan alaisuudessa ja sen toiminta-alueena ovat kaikki kaupunkikonsernin toiminnot ja toimintayksiköt sekä tarvittaessa ulkoistetut palvelut. Tarkastus- ja neuvontapalvelujen riippumattomuuden turvaamiseksi sisäisellä tarkastuksella ei ole päätösvaltaa eikä toiminnallista vastuuta tarkastettavien toimintojen suhteen.

Toimintaohjeen mukaan sisäinen tarkastus raportoi vuosittain kaupunginjohtajalle ja kaupunginhallitukselle tarkastus- ja arviointityön keskeiset tulokset. Lisäksi raportoidaan vuosisuunnitelman toteutumisesta, merkittävimmistä riskeistä, sisäisen valvonnan tilasta sekä muista johtamis- ja hallintojärjestelmää koskevista asioista. Mahdollisista merkittävistä sisäisen valvonnan tai riskienhallinnan puutteista sekä väärinkäytöksistä raportoidaan kuitenkin tarvittaessa viivytyksettä.

Vuonna 2024 sisäinen tarkastus toteutettiin kaupungin omana toimintana ja sisäisen tarkastuksen yksikössä työskenteli yksi tarkastaja (0,8 HTV).

3 Vuosisuunnitelman toteutuminen

Sisäinen tarkastus valmistelee vuosittain sisäisen tarkastuksen työsuunnitelman kaupunginjohtajan hyväksyttäväksi. Suunnitelmassa huomioidaan mm. tunnistetut riskit, niiden arvioitu vaikutus, olemassa olevat hallintatoimenpiteet sekä kaupunginhallituksen hyväksymät sisäisen tarkastuksen painopisteet, jotka vuosille 2022–2025 ovat:

- 1) Kaupungin hyvän hallinto- ja johtamistavan toteutuminen
- 2) Tulevaisuuden ennakointi
- 3) Tiedon hallittavuus, riittävyys, oikeellisuus, eheys ja käytettävyys
- 4) Varautuminen ja valmius

Tarkastustyössä noudatetaan hyväksyttyä suunnitelmaa, mutta tarvittaessa vuosisuunnitelmaan voidaan tehdä muutoksia ja tarkennuksia. Sisäinen tarkastus voi suorittaa myös erillisiä toimeksiantoja, jotka eivät sisälly suunnitelmaan. Vuosisuunnitelman ulkopuolelta voidaan käynnistää esimerkiksi erityistarkastuksia kaupungin ilmoituskanavaan saapuneiden väärinkäytösepäilyjen perusteella tai muita kaupunginhallituksen tai kaupunginjohtajan määräämiä tai hyväksymiä ad hoc -tarkastuksia.

Kaupunginjohtaja hyväksyi sisäisen tarkastuksen vuoden 2024 vuosisuunnitelman 31.1.2024. Suunnitelman mukaisesti on toteutettu kokonaisuuksia seuraavista aihepiireistä:

1. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämisestä
2. Seurantatarkastuksista
3. Prosessitarkastuksista

Vuodelle 2024 suunnitelluista uusista tarkastuksista valmistui maksupäätelaitteiden hallinnan kokonaisuus ja kolme seurantatarkastusta. Tarkastusten keskeisimmät tulokset esitetään luvussa 4. Vuosisuunnitelman mukaisten tarkastusten lisäksi tarkastusresurssia käytettiin kahteen ad hoc -tarkastukseen ja kahteen suppeampaan selvitykseen, jotka toteutettiin sisäiseen tarkastukseen tulleiden yhteydenottojen perusteella. Toisessa tarkastuksessa havaittiin useita sopimusvalvonnan heikkouksia ja toisessa hankintaohjeen ja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen vastaisia toimia. Toisessa selvityksessä todettiin, että julkisuuslain mukaista asiakirjojen maksuttomuutta ei oltu huomioitu rakennusvalvonnan asiakirjapyyntöjen käytännöissä. Toisessa selvityksessä puolestaan todettiin epäselvyyttä ohjelmalisenssin hankintaan ja omistusoikeuksiin liittyen. Tarkastusten ja selvitysten havaintojen perusteella annettiin suosituksia toiminnan kehittämiseksi. Ad hoc -tarkastusten vuoksi yhden vuosisuunnitelman mukaisen tarkastuksen ja kahden seurantatarkastuksen valmistuminen siirtyi vuodelle 2025.

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on tarkastustyön lisäksi edistää neuvontapalveluilla hyvää johtamis- ja hallintotapaa, riskienhallintaa ja sisäistä valvontaa. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tuloksellisuutta pyrittiin edistämään erityisesti sisäisen valvonnan itsearviointilomakkeen laatimisella. Lomakkeen avulla jokainen esihenkilö voi arvioida, millä tasolla sisäinen valvonta oman vastuualueensa osalta toteutuu ja tarvittaessa suunnata toimenpiteitä niille alueille, joissa tunnistetaan parantamisen tarvetta. Kaikkia palvelu- ja liikelaitosjohtajia, seudullisten lautakuntien esittelijöitä ja eräitä muita suurten vastuualueiden vastuuhenkilöitä pyydettiin täyttämään sähköinen itsearviointi vuodenvaihteessa 2024–2025. Itsearvioinnin vastausprosentti oli 78 %. Sisäinen tarkastus kokosi ja analysoi arviointituloksia ja jakoi tu-

lokset toimialoille. Sisäinen tarkastus hyödyntää itsearviointin tuloksia sisäisen valvonnan kokonaistilan arvioinnissa.

Neuvontapalvelujen kokonaisuuteen sisältyi kuluneena vuonna myös tukea ja koulutusta sisäisen valvonnan asioihin liittyen. Väärinkäytöskanavan hallinnointi, saapuneiden ilmoitusten käsittely, tilintarkastuksen suositusten edistymisen seuranta sekä kaupunkiorganisaation sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteon valmistelu tilinpäätökseen ovat kuuluneet myös sisäisen tarkastuksen tehtäviin. Vuoden 2024 aikana väärinkäytöskanavaan tuli useampi yhteen asiakokonaisuuteen liittyvää ilmoitus. Nämä eivät kuuluneet ilmoittajansuojelulain soveltamisalaan, mutta nimetty käsittelytiimi selvitti ilmoitusten paikkansapitävyyttä ja arvioi jatkotoimenpiteiden tarvetta. Selvityksessä ei havaittu väärinkäytöksiä tai puutteita sisäisissä prosesseissa eikä ilmoitusten perusteella nähty tarpeelliseksi toteuttaa muita jatkotoimenpiteitä kuin informoida ilmoittajia selvityksen johtopäätöksistä.

4 Vuosisuunnitelman mukaisten tarkastusten keskeiset tulokset

Vuosisuunnitelman tavoitteena on ollut arviointien, varmistusten ja neuvontapalvelujen kautta saavuttaa toiminnallisia hyötyjä. Tavoitteena on ollut hyvän johtamis- ja hallintotavan tukeminen sekä riski- ja valvontatietoisuuden lisääminen. Kaikkien kokonaisuuksien osalta tavoitteena on ollut varmistaa, että toimintoihin on sisällytetty riittävät sisäisen valvonnan toimenpiteet ja kontrollit, vastuut ja valtuudet on asianmukaisesti määriteltä, ja että näitä toimenpiteitä toteutetaan ja määrittelyjä noudatetaan. Tarkastusten tavoitteena on kaikilta osin ollut myös varmistaa soveltuvan lainsäädännön, määräysten ja ohjeiden sekä tehtyjen päätösten noudattaminen.

Tarkastuksille asetetut tavoitteet on pystytty saavuttamaan. Tarkastuksissa on käyty läpi sisäisen valvonnan asianmukaisuus ja riittävyys sekä valvonnan toteutuminen ja tehokkuus toimintaprosesseissa. Kukin tarkastuskokonaisuus on käyty läpi tarvittavassa laajuudessa perehtyen muun muassa soveltuvaan lainsäädäntöön, sääntöihin ja ohjeisiin, sopimuksiin sekä tehtyihin päätöksiin, vastuunjakoon ja valtuuksiin, tarvittaviin toimintaprosesseihin ja toimintatapoihin, järjestelmiin sekä kirjanpito- ja tositeaineistoon. Yksittäisten tarkastusten tulokset on raportoitu tarkastuskohteiden vastuuhenkilöille ja muille tarpeelliseksi katsotulle tahoille heti tarkastusten valmistuttua.

Sisäisen tarkastuksen suorittamien tarkastusten keskeiset tulokset esitetään taulukossa 1. Siinä esitetyt kokonaisarviot tarkastuskokonaisuuksien sisäisen valvonnan tilasta perustuvat sisäisen tarkastuksen seurantatyökalun arviointiin. Seurantaa varten kaikki yksittäiset tarkastushavainnot on luokiteltu sisäisen tarkastuksen määrittelemän arviointikriteeristön mukaisesti huomioiden havainnon kriittisyys ja havaintoon sisältyvän riskin laajuus. Yksittäisten havaintojen keskiarvo muodostaa tarkastuksen kokonaisarvion (ks. arviointiasteikko tarkemmin liitteessä 1).

Tarkastuksen aihe, kohde ja keskeisimmät tulokset	Kokonaisarvio
Maksupäätelaitteiden hallinta, konsernihallinto ja maksupäätelaitteita hankkineet ja käyttävät yksiköt Maksupäätteisiin ja maksunvälityssopimuksiin liittyvä koko kaupunkitasoinen ohjaus ja valvonta havaittiin puutteelliseksi tarkastushetkellä. Hallintosäännössä määriteltyä toimivaltaa ei ollut noudatettu maksupäätelaitteiden leasingrahoitus- ja maksunvälityspalveluja hankittaessa. Korttimaksualan tietoturvastandardia ei ollut huomioitu maksupäätteiden hankinnassa ja hallinnassa. Havaittiin valvonnan puutteita osassa kassapisteitä maksunvälitysportaalien käyttöoikeushallinnan, korttimaksutilitysten täsmäytyksen ja maksupalautusten osalta.	
Seurantatarkastus: Laajavuoren alue, sivistyksen toimiala Huhtikuussa 2022 valmistuneen Laajavuoren alueen hankintoihin, yhteistyöhön ja maanvuokraan kohdistuneen tarkastuksen yhteydessä annettuja suosituksia ja suositusten perusteella laadittua toimenpidesuunnitelmaa on toteutettu hyvällä tasolla. Palveluhankintojen toimenpidekokonaisuuden osalta seurantatarkastuksessa tehtiin havaintoja, joiden perusteella tähän kokonaisuuteen kehoitettiin vielä kiinnittämään huomiota jatkossakin.	
Seurantatarkastus: Maanvuokrausprosessi, kaupunkirakennepalvelujen toimiala Maaliskuussa 2023 valmistuneen maanvuokrauksenprosessiin kohdistuneen tarkastuksen yhteydessä annettuja suosituksia ja suositusten perusteella laadittua toimenpidesuunnitelmaa on edistetty hyvällä tasolla. Laskutuksen osaprosessissa kiinnitettiin huomiota siihen, että veloitus- ja hyvityslaskujen hintatiedon oikeellisuutta varmentavia kontrolleja ei ole käytössä, mikä yhdessä väärinkäytösriskin kanssa kasvattaa laskutukseen liittyvää kokonaisriskiä.	
Seurantatarkastus: Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt omistajaohjauksen ja konsernivalvonnan näkökulmasta – Jyväskylän Vuokra-asunnot Oy, konserniyhtiö ja konsernihallinto Kesäkuussa 2023 valmistuneessa tarkastuksessa tehdyistä suosituksiin perustuneista toimenpidesuunnitelmasta tytäryhtiö on toteuttanut yhtä kehittämisluontoista suositusta lukuun ottamatta kaikki suunnittelemansa toimenpiteet. Kaupunkiorganisaatiolle annetuista suosituksista on myös edistetty hyvin. Uudet riskitiedon keräämistä ja käsittelyä koskevat käytännöt tul- laan huomioimaan uudistettavassa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeessa.	

Taulukko 1 Vuosisuunnitelman mukaisten tarkastusten keskeiset tulokset ja kokonaisarviot sisäisen valvonnan tasosta

Tarkastuksissa tehdyt havainnot luokitellaan seurantatyökalussa neljään eri luokkaan (Kaavio 1) sen mukaisesti, minkä sisäisen valvonnan tavoitteen toteutumista havainnon katsotaan heikentävän. Viimeisen kolmen vuoden aikana tehdyistä tarkastushavainnoista lähes puolet liittyi siihen, että lainsäädännön, ohjeiden tai sääntöjen mukaan ei ollut toimittu tai havainto vaaransi tämän tavoitteen toteutumisen.

Kaavio 1 Tarkastushavaintojen jakautuminen neljään sisäisen valvonnan tavoitteeseen vuosina 2022–2024

Vuoden 2024 tarkastushavainnot liittyivät lainsäädännön, ohjeiden ja sääntöjen mukaisiin toiminnan puutteisiin (70 % havainnoista) ja omaisuuden ja resurssien turvaamisen vaarantaviin puutteisiin (30 % havainnoista). Arviointiasteikolla 0–16 vuoden 2024 havainnot olivat kriittisyysluokaltaan keskimäärin 8,3 (merkittävä), kun kolmen vuoden keskiarvo havaintojen kriittisyydelle on 4,69 (kohtalainen). Havaintojen perusteella annettujen suositusten ja suositusten perusteella tehtyjen toimenpiteiden on tarkoitus edistää sisäisen valvonnan tavoitteisiin pääsyä vastaavilla osa-alueilla.

Kussakin tarkastuksessa tehdyt havainnot ja tunnistetut kehittämiskohteet on esitetty valvontavastuullisille henkilöille. Sisäinen tarkastus arvioi antamiensa suositusten pohjalta tehtyjen toimenpiteiden riittävyyttä sekä seuraa määriteltujen korjaavien toimenpiteiden toteuttamista osana säännönmukaista suositustenseurantaa. Seurannan tuloksista raportoidaan osana raportointia kaupunginjohtajalle ja kaupunginhallitukselle.

5 Sisäisen valvonnan tila

Sisäinen valvonta on kaupunkikonsernin hallituksen ja johdon sekä henkilökunnan toteuttama prosessi, joka voidaan yleisesti määritellä koostuvan viidestä toisiinsa liittyvästä osatekijästä laajalti käytössä olevan sisäisen valvonnan COSO IC -viitekehyksen mukaisesti.

Tarkastuksissa tehdyt havainnot luokitellaan sisäisen valvonnan neljän tavoitteen lisäksi viiteen sisäisen valvonnan osa-alueeseen (Kaavio 2) sen mukaisesti, minkä sisäisen valvonnan osa-alueeseen havainnon katsotaan ensisijaisesti kuuluvan.

Kaavio 2 Vuosien 2022–2024 Tarkastushavaintojen luokittelu sisäisen valvonnan osa-alueittain

Ohjausympäristö on sisäisen valvonnan järjestämisen perustana sisältäen mm. johdon määrittämät periaatteet, toimintatavat sekä asenteet, riskienhallinta-ajattelun, organisaatorakenteen sekä valtuuksien ja velvollisuuksien jakamisen. Puolet (5 kpl) vuoden 2024 tarkastushavainnoista tehtiin ohjausympäristön osa-alueelta. Havaintojen merkittävyyden keskiarvo oli merkittävällä tasolla, ja on sitä myös kolmen vuoden aikana tehtyjen havaintojen yhteistarkastelussa. Palvelu- ja liikelaitosjohtajien itsearvioinneissa ohjausympäristö arvioitiin tarkastushavainnoista poiketen vahvimaksi sisäisen valvonnan osa-alueeksi.

Riskien arviointiin liittyvä osa-alue sisältää mm. johdon asettamat riittävät tavoitteet toiminnalle, raportoinnille ja vaatimustenmukaisuudelle. Tavoitteenasetannan jälkeen tulisi tunnistaa tavoitteiden saavuttamista uhkaavat riskit. Myös väärinkäytösriskien tunnistaminen ja toimintaympäristön muutosten aktiivinen seuranta sisältyy riskien arvioinnin osa-alueeseen. Tarkastustoiminnassa ei tehty riskien arviointiin liittyviä tarkastushavaintoja vuoden 2024 aikana. Havaintojen merkittävyyden keskiarvo kolmen vuoden tarkastushavaintojen perusteella on tällä sisäisen valvonnan osa-alueella tasolla kohtalainen. Itsearvioinneissa liikelaitos- ja palvelujohtajat arvioivat riskien arvioinnin osa-alueen olevan yhtä vahva kuin ohjausympäristön osa-alue.

Valvontatoimenpiteisiin liittyvä osa-alue sisältää mm. johdon antamien ohjeiden ja sääntöjen toimeenpanon osana esihenkilötyötä, riittävät toimenpiteet tunnistettujen riskien hallitsemiseksi, erilaisten kontrollitoimenpiteiden suunnittelun ja toteuttamisen. Valvontatoimenpiteisiin sisältyy mm. työtehtävien riittävä eriyttäminen ja vaarallisten työyhdistelmien purkaminen. Tästä osa-alueesta tehtiin vuoden aikana tarkastustoiminnassa 1 merkittävä havainto. Kolmen vuoden tarkastelussa valvontatoimenpiteiden osa-alueella on tehty kappalemääräisesti eniten havaintoja havaintojen ollessa kuitenkin keskimäärin kohtalaisella tasolla.

Tiedon ja tiedonkulun osa-alueeseen kuuluu mm. olennaisen ja oikean tiedon käyttäminen päätöksenteossa, tiedon riittävä kulku ja jakaminen sekä horisontaalisesti että vertikaalisesti

ja sisäisesti että ulkoisesti. Oleellista on myös viestiä tavoitteista, vastuista ja toimintaohjeista sekä muusta valvontaan vaikuttavasta tiedosta. Tarkastustoiminnassa ei tehty vuoden aikana tietoon ja tiedonkulkuun luokiteltavia havaintoja. Kolmen vuoden tarkastushavaintojen kriittisyysarviossa osa-alue saa alhaisimman havaintojen kriittisyysarvion. Palvelu- ja liikelaitosjohtajien itsearvioinneissa tiedon ja tiedonkulun osa-alue oli sen sijaan arvioitu muita osa-alueita heikommaksi sisäisen valvonnan osa-alueeksi - vaikkakin myös tämä osa-alue sai melko hyvät arviot. Palvelu- ja liikelaitosjohtajat arvioivat kehittämistä olevan erityisesti yhteistyössä ja tiedonkulussa kaupungin sisäisten palvelujen ja ulkoisten yhteistyökumppanien kanssa sekä informaatiovaikuttamisen tunnistamisessa.

Arvioinnin ja seurannan osa-alueeseen sisältyy mm. jatkuvat sekä erilliset arvioinnit tai näiden yhdistelmät. Arvioinneilla varmistetaan ohjausympäristön, riskien arvioinnin, valvontatoimenpiteiden ja riittävän tiedon ja tiedonkulun olemassaoloa ja toimivuutta halutulla tavalla. Kuluneena vuonna tähän osa-alueeseen kuuluvia havaintoja tehtiin toiseksi eniten ja havainnot arvioitiin merkittäviksi.

Arvioitaessa kaupunkikonsernin valvontaympäristöä kokonaisuutena, muodostaa se hyvän pohjan sisäiselle valvonnalle. Valvonnan vastuut ja organisaatiotason kontrollit on määriteltty kuntalain edellyttämällä tavalla. Sisäisen tarkastuksen tarkastushavaintojen pohjalta tehdyn kokonaisarvion mukaan sisäinen valvonta tuottaa kohtalaisen varmuuden siitä, että sisäisen valvonnan tavoitteet voidaan saavuttaa. Liikelaitos- ja palvelujohtajat arvioivat sisäisen valvonnan olevan vastuualueillaan hyvällä tasolla.

6 Sisäisen tarkastuksen toiminnan kehittäminen

Sisäisen tarkastuksen laadun varmistamiseksi on 6.4.2020 laadittu sisäisen tarkastuksen laadun varmistus- ja kehittämisohjelma. Ohjelmassa on määriteltynä tarkastusprosessin vaiheisiin ja yksikön muuhun työskentelyyn kuuluvat laadunvarmistuksen kontrollipisteet ja tarkastuksen toiminnan laadun mittarit. Kuluneen vuoden aikana yksikön laadun varmistus- ja kehittämisohjelmaa on toteutettu soveltuvien osin. Useampi ohjelman mukainen tarkastuksen laadun ylläpidon ja varmistuksen kontrollia, kuten tiimin kesken suunnitelmien, havaintojen ja raporttien ristiinarviointia ei ole voitu toteuttaa johtuen siitä, että yksikössä työskenteli vain yksi henkilö.

Sisäisen tarkastuksen toiminnan laadun mittareiksi ohjelmassa on tunnistettu mm. osaamisen kehittämisen suunnitelman toteutuminen, tyytyväisyyskysely ylimmälle johdolle sisäisen tarkastuksen laadusta ja kehittämiskohteista sekä palautekysely kunkin tarkastetun kokonaisuuden avainhenkilöille. Osaamisen kehittämisen suunnitelma on laadittu alkuvuodesta 2024 ja se toteutui suunnitellusti. Sisäinen tarkastaja ylläpitää ammattitaitoaan osallistumalla säännöllisesti Suomen Kuntaliitto ry:n sisäisten tarkastajien verkoston ja Suomen sisäiset tarkastajat ry:n kokouksiin ja koulutuksiin. Vuosittain toteutuu myös suurten kaupunkien sisäisen tarkastuksen yksikköjen tapaaminen ja suurten kaupunkien tarkastusjohtajien tapaaminen, jotka molemmat sisältävät kuntakentän ajankohtaisten teemojen käsittelyä sisäisen tarkastuksen näkökulmasta. Vuonna 2024 sisäinen tarkastaja kävi koulutuksia erityisesti seuraaviin teemoihin liittyen: uudistuvat sisäisen tarkastuksen standardit, strategian jalkauttaminen, eettinen organisaatiokulttuuri, korruptiontorjunta, väärinkäytösilmoitusten käsittely, TE-uudistus, kuntien rahoitus sekä tietoturva ja tietosuoja. Koulutusten ja seminaarien järjestäjinä ovat olleet edellä mainittujen toimijoiden lisäksi mm. sisäisten tarkastajien kansainvälinen

yhteistyöjärjestö (IIA), oikeusministeriö, valtiovarainministeriö ja Helsingin seudun kauppakamari.

Tyytyväisyyskyselyä ylimmälle johdolle ei toteutettu kuluneena vuotena. Forms-muotoinen palautekysely tarkastuskohteiden avainhenkilöille sen sijaan lähetettiin edellisen vuoden ta-
paan. Palautetta saatiin vain kahdelta henkilöltä (ed. vuonna kuudelta) ja palaute esitetään
kaaviossa 3.

Kaavio 3 Sisäisen tarkastuksen tarkastuskohteiden avainhenkilöille suunnatun palautekyselyn kooste

Sisäinen tarkastus on kuluneena vuonna toteuttanut myös vuosittaisen itsearvioinnin sisäisen tarkastuksen standardien toteutumisesta. Itsearviointi toteutetaan hyödyntäen Suomen sisäiset tarkastajat ry:n laatimaa taulukkopohjaa (08/2017 päivitetty) ammattistandardien noudattamisesta. Itsearvioinnin tulokseksi saatiin, että taulukon standardeista "pääsääntöisesti noudatetaan" 89:tä ja "osittain noudatetaan" 7:ää standardia (GIAS 2017). Sisäisen tarkastuksen toiminnon koko ja organisaatiolta puuttuvat eettiset ohjeet eivät mahdollista kaikilta osin standardien noudattamista. Kolmas vain osittain toteutuvista standardeista liittyy sisäisen tarkastuksen yksikön organisatoriseen riippumattomuuteen. Organisatorista riippumattomuutta tukee suorat raportointisuhteet kaupunginjohtajalle ja kaupunginhallitukselle, mutta organisatorista riippumattomuutta heikentää se, että yksikkö ei hallinnollisesti sijoitu suoraan hallituksen alaisuuteen.

Kehityskohteiksi sisäisen tarkastuksen toiminnassa on tunnistettu tarkastusten entistä tarkempi rajaaminen, toimintaohjeen päivittäminen uusia sisäisen tarkastuksen standardeja (GIAS 2025) vastaavaksi, sisäisen tarkastuksen strategian laatiminen ja ulkopuolisen arvioinnin toteuttamisen selvittäminen sisäisen tarkastuksen laadun varmentamiseksi.

Jyväskylässä 21.2.2025

LAATINUT

Heidi Julin
Sisäinen tarkastaja

LIITE

Sisäisen valvonnan arviointiasteikko

JAKELU

Hallitus
Kaupunginjohtaja

TIEDOKSI

Kaupungin johtoryhmä
Palvelu- ja liikelaitosjohtajat
Kaupunginreviisori
Tarkastuslautakunta
Tilintarkastaja

LIITE 1

Sisäisen valvonnan arviointiasteikko sisäisen tarkastuksen tarkastuksissa

Tarkastuskohteen sisäisen valvonnan yleisarvosana perustuu tarkastuksen aikana tehtyjen havaintojen keskiarvoon. Havaintojen arvioinnissa on huomioitu havainnon kriittisyys ja havaintoon sisältyvän riskin laajuus.

Kriittinen 	Tarkastuksen tuloksena havaittiin useita yhtäaikaisia ja merkittäviä sisäisen valvonnan heikkouksia, kuten lainvastaista tai selkeää sääntöjen vastaista toimintaa tai sisäisen valvonnan määrittelemättömyyttä ja/tai merkittävä väärinkäytösriski. Havaintoihin liittyvät riskit voivat vaarantaa toiminnan tai koskevat laajuudeltaan koko organisaatiota tai konsernia. Johdon tulee ryhtyä välittömästi korjaaviin toimenpiteisiin.
Merkittävä 	Tarkastuksessa havaittiin sisäisen valvonnan puutteita, jotka yksin tai yhdessä johtavat merkittäviin riskeihin ja virheiden ja/tai väärinkäytösten mahdollisuuteen. Havaintoihin liittyvät riskit koskettavat useita toimintoja tai ovat muutoin laajuudeltaan merkittäviä. Korjaavia toimenpiteitä tulee toteuttaa viivytyksettä valvontajärjestelmän vahvistamiseksi.
Kohtalainen 	Tarkastuksessa havaittiin kohtalaisia puutteita sisäisessä valvonnassa, mistä saattaa aiheutua poikkeamia tai riskejä toimintaan. Korjaavia toimenpiteitä tulee toteuttaa valvontajärjestelmän vahvistamiseksi.
Vähäinen 	Tarkastuksen tuloksena ei havaittu merkittäviä sisäisen valvonnan puutteita. Nykytilassa riskit on pääsääntöisesti huomioitu. Sisäisen valvonnan tilassa voi olla kehitettävää tehokkaan sisäisen valvonnan toteutumiseksi.